

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Gabriela Vránová — herečka Vinohradského divadla
Fotografie k článku „Odkud přichází hudba“

ŘÍJEN 1987
Ročník XXIX.

Úspěšná reprezentace našich sportovců na Mezinárodním mírovém běhu Praha — Berlín

Ve dnech 2.—6. září 1987 se družstvo největšestrannějších sportovců našeho města zúčastnilo Mezinárodního mírového běhu Praha — Berlín. Společně s dalšími posly míru z ČSSR a NDR manifestovalo po celé 400 kilometrové trase touhu sportovců a mladých lidí po odzbrojení a trvalém míru.

Plníme slib, který jsme dali čtenářům Zpravodaje v zářijovém čísle a přinášíme zprávu o průběhu a atmosféře Mírového běhu, který se stal skutečným mírovým svátkem a přispěl k prohloubení přátelství a internacionální sounáležitosti mezi sportovci a mladými lidmi různých zemí.

1. září se účastníci mírové štafety představili hranické veřejnosti na slavnostním zahájení nového školního roku. Ústy vedoucího družstva Pavla Fischeru složili před přítomným shromážděním slib, že budou důstojně reprezentovat své město i okres Přerov.

2. září časně ráno odváží expresní rychlík Ostravan naše reprezentanty do cíle slavnostního startu — Prahy. Slavnostní start, který měl být původně na Staroměstském náměstí, byl z důvodu stavebních oprav odstartován z náměstí primátora Vacka.

Náměstí primátora Vacka je zaplněno do posledního místečka. Přesně v 17.00 hodin začná slavnostní nástup štafet. Se startovním číslem 8 a transparentem se představují sportovci Hranic v červených slušivých soupravách, kterými je vybavena TJ Sigma. Po slavnostním nástupu přistupují k mikrofonu zástupci města a ÚV SSM, aby přivítali posly míru a předali jim mírové poselství vyjadřující se k nejaktuálnějším problémům naší doby: k jaderné hrozbe a politice konfrontace. Poté byla zapálena symbolická pochoděna a poslové míru se vydávají na manifestační běh Prahou, cestou se k nim přidávají další stovky sportovců a mladých lidí z celé Prahy. Velký manifestační běh Prahou, byl zakončen u budovy sovětského velvyslanectví ve Stromovce.

Na druhý den nastupují účastníci Mezinárodního mírového běhu na ostrý start. Z Prahy Klecan se na trasu vydává 130 sportovců, 16 družstev z ČSSR a NDR. K náročnému běhu nastupují také 4 odvážné ženy. Z Klecan vede první část trasy přes Kralupy, Ctěnice a památnou horu naší historie Říp do Terezína.

V Terezíně se účastníci mírového běhu poklonili památky obětí boje proti fašismu a položili věnec na Národní hřbitově v Malé terezínské pevnosti. Ve městě se uskutečnil manifestační mírový běh, kterého se zúčastnilo několik tisíc běžců, převážně z řad dětí a mládeže. Pro běžce Mezinárodního běhu byl promítaný film — Hrůzy fašismu; každý z účastníků pak obdržel Pamětní list.

Po Terezínu a Litoměřicích čekala na běžce náročná část trasy — táhlé stoupaní až do Nakléřovského průsmyku na hřebeni Krušných hor. Ještě téhož dne překročili poslové míru státní hranici v Petrovicích a dorazili do Drážďan. V Drážďanech — cíli první etapy položili věnec u památníku Heinze Steyera. Představitelé města a mládežnické organizace FDJ připravili bohatý kulturní a sportovní program — manifestační běhy, vystoupení estrádních umělců, nechyběla ani diskotéka. Byly zde navázány družební styky, nová přátelství, výměna suvenýrů. Rovněž hraničtí zástupci předali přátelům z NDR různé suvenýry z našeho města. Na oplátku obdrželi jejich dádky.

V pátek 4. září pokračovala mírová štafeta z Drážďan přes zámek Moritzburg a města Kamenz, Hoyerswerda a Spremberg do Cottbusu. Rovněž Cottbus se skvěle připravil na uvítání mírové štafety. Ve městě se uskutečnila manifestace vyzývající k odzbrojení. Po položení věnců u místního památníku, následoval bohatý blok kulturních pořadů. Hranická štafeta obdržela vlajku Cottbusu se stuhami, kterou předá zástupcům našeho města.

V sobotu 5. září dorazili běžci krajem Lužických Srbů do Lübbenu a pokračovali přes Bucholz a Wusterhausen do Berlína.

Ukončení štafetového běhu bylo u Treptovského památníku padlým sovětským hrdinům. Zde bylo předáno symbolicky mírové poselství. Odtud pokračovali běžci včetně účastníků berlínské mírové manifestace k pomníku V. I. Lenina na Leninnově náměstí.

6. září se poslové míru z ČSSR zúčastnili oslav 750 let tohoto města. V celém městě, svátečně vyšořeném vyhrávaly kapely, konaly se veselice a celá řada zábavných pořadů a vystoupení.

Vyvrcholením sportovního programu byl ultramasový Berlínský mírový běh, kterého se zúčastnilo více než 100 000 běžců ze všech končin NDR i ze zahraničí. Na startu bylo i všech 15 štafet Mezinárodního mírového běhu.

Účastníci si mohli zvolit trasy 1 míle, 5 km, 10, 20 km a maratón. Reprezentanti našeho města i přesto, že měli v nohách desítky náročných kilometrů uběhnutých na trase mezi Prahou a Berlínem, volili nejtěžší tratě. Pavel Fischer, Bohuslav Kučera, Arnošt Mück a Jaroslav Novotný absolvovali maratón, zbyvající členové hranického družstva pak 20 km. Arnošt Mück, který patřil po celý Mírový běh k těm nejlepším běžcům ze všech účastníků, prokázal i v Berlínském maratónu svoje kvality velkého běžce a skončil na velmi pěkném 5. místě.

Za účast v Berlínském mírovém běhu obdrželi běžci pamětní medaile k 750 let založení Berlína, diplomu a suvenýry.

Hraničtí sportovci po celé trase skvěle a vzorně reprezentovali své město, manifestovali touhu všech hranických občanů po míru. Za příkladnou reprezentaci města i za hodnotné sportovní výsledky jim zcela právem patří uznání a poděkování.

Jaroslav Rychlý

PŘIPOMÍNÁME SI ...

Upozornění na některá kulturní výročí a zajímavosti Hranicka v roce 1987

26. 10. 1912 — zemřel v Hranicích dr. František Šromota, dlouholetý starosta a budovatel města Hranic, zemský poslanec (narozen 28. 11. 1853 v Penčicích) 75. výročí

S ČINNOSTI BSP V TEPLICÍCH nad Bečvou

Provoz dětské léčebny Radost zajišťuje kolektiv 31 zaměstnanců a tvoří společnou BSP. Každý její člen má svůj osobní závazek, jehož plněním chce přispět k rozvoji iniciativy a soc. soufěžení na počest XVII. sjezdu KSČ a 65. výročí založení KSČ.

Náročnost organizace práce v dětské léčebně je dána nepřetržitým 2 a 3 směnným provozem a různým věkovým složením malých pacientů. Do léčebny jsou přijímány děti od 3 do 15 let. Režim dne musí být uspořádán tak, aby respektoval fyziologické zvláštnosti dětského věku, zajistil racionální střídání léčby, školního vyučování, odpočinku i zábavy a respektoval také zvláštnosti jednotlivých věkových skupin. Skloubit režim dne je někdy skutečně problematické.

Ve volném čase jsou dětem promítány filmy, pořádány besedy z různou tématikou, diskotéky, vycházky. Seznamujeme děti s historií okolí a snažíme se prohloubit jejich znalosti o přírodě. Letos jsme se zaměřili na ochranu životního prostředí a sběr léčivých rostlin. Přínosem pro děti je rehabilitační hřiště, které je využíváno zejména v době jarních a letních měsíců. O tento rozsáhlý areál pečují naši zaměstnanci spolu se zaměstnanci pomocných provozů.

Struktura našich pacientů se změnila s rozvojem kardiochirurgie. Přibývají děti předškolního věku a počet dětí po operaci srdce tvoří až 50 % z celkově přijatých pacientů. Naším cílem je stále zkvalitňovat nejen léčebnu, ale i výchovnou péči.

Kolektiv BSP dětské léčebny Radost.

Hraničtí házenkaři jubilují

Házená se v Hranicích hrála už ve dvacátých letech. Tedy házená národní, česká a hrála se dobře. Málokdo už dnes pamatuje, že dorostenky se staly v roce 1944 dokonce přebornicemi Čech a Moravy. Když se však v roce 1954 rozpadl oddíl házené při TJ Vodotechna Hranice, byl u TJ Spartak Hranice založen oddíl házené mezinárodní — handbalu. Jeho účinkování bylo krátké, jen jednu sezónu. Divácké přízně se nedočkal, kořeny české házené byly hluboké a tradice je tradiční. Semínko však už bylo zaseto. Vzkličilo v sezóně 1961—62, kdy v TJ Cemenná Hranice družstvo mužů souběžně se soutěžemi české házené sehrálo díky zanícenému propagátorovi RNDr. Snitzerovi, profesoru tělesné výchovy na UP v Olomouci úspěšně několik utkání v házené mezinárodní.

Družstvo se stalo vítězem II. ligy české házené, ale místo postupu do I. ligy přešlo na mezinárodní házenou a bylo zařazeno do ligy druhé. A to je právě to malé jubileum, neboť od té doby uplynulo 25 let. Díky zkušeným funkcionářům v čele s novým, mimořádnými organizátorskými schopnostmi disponujícím předsedou Jiřím Pavelkou měl oddíl brzy v soutěžích 11 družstev a s vervou se pustil do výstavby nového házenkářského areálu, který se po dokončení stal důstojným sportovním stánkem směle konkurujícím známým prvoligovým kolbištěm. Za velkého zájmu diváků zde byl odehrán přátelský zápas žen ČSSR — SSSR v roce 1963, velký spartakiádní turnaj žen v roce 1965 za účasti mistra SSSR a předních československých celků.

To už družstvo mužů představovalo silný tým, který se pokusil o první ligu již v roce 1966, kdy po vítězství v druholigové moravské skupině byl v kvalifikačních střetnutích v Karviné neúspěšný v boji s vítězi zbývajících dvou skupin z Čech a jedné ze Slovenska. V té době již Hranice žily čilým mezinárodním stykem. Prvním zahraničním soupeřem byl přední polský ligový tým Azoty Chorzov, dále Fram Reykjavík z Islandu, Kieler MTV z NSR, Karlskrona ze Švédska, Dynamo Berlín, Benfika Lisabon z Portugalska, jugoslávské celky z Celje a Slovenj Gradec, rumunský Orasul Ploesti a řada dalších.

Několikaleté úsilí o prvoligovou příslušnost bylo korunováno úspěchem v roce 1968, kdy po vítězství ve II. lize byli házenkaři úspěšní i v kvalifikačních bojích v Hradci Králové a spolu s celkem Náchoda postoupili do nejvyšší soutěže. Ta však byla nad jejich síly a po ročním působení se opět vrátili do II. ligy. Po čtyřletém zrání a doplnění se družstvo v roce 1973 znova probobojovalo do I. ligy ve velmi vyrovnané kvalifikaci v Hostěrádkách u Brna za účasti silných celků Rokycan a Viktorie Žižkov.

V této době už v celku působil brankář mistr sportu František Králík, který se jako hráč našeho oddílu a reprezentant ČSSR podílel na zisku stříbrné olympijské medaile na OH v Mnichově v roce 1972.

Následoval „zlatý rok“ hranické házené. Osmé místo v lize v sezóně 1973—74, dobré výsledky v českém poháru a porážky předních československých celků Dukly Praha, Baníku Karviná, Přerova za velkého zájmu a přízně diváků. Zahraniční styk vyvrcholil historickým zájezdem do Tunisu, kde se mužstvo zúčastnilo sportovní části celonárodních oslav narození prezidenta Habiba Burgigy. Družstvo propagovalo dobré jméno našeho sportu na africkém kontinentě výhrou nad juniory Tuniska 21:16 a překvapivě i nad národním mužstvem Tuniska 21:17 a přivezlo kromě nezapomenutelných dojmů i pěkný pohár věnovaný samotným prezidentem.

Další sezóna již tak úspěšná nebyla a po přestěhování házené do hal už mužstvo nestačilo neustále se zvyšující dynamice ligy.

Došlo ke generačním změnám, které se pochopitelně promítly ve výsledcích. Družstvo ještě odehrálo národní ligu, ale po strukturálních soutěžních změnách a dalším hráčském odlivu sestoupilo nakonec až do krajského přeboru.

A právě v letošním roce družstvo znovu II. ligu vybojovalo. Bude především na hráčích samotných a výboru oddílu jak navází na slavnější tradice. Vždyť mládežnická družstva dosahují pěkných výsledků a o zálohu je postaráno. Hráničtí příznivci házené si zaslouží dobrý sport a dovedou ho patřičně podpořit. To dokázali častokrát!

Pro své přísnivce pořádal oddíl házené v průběhu měsíce září malou výstavku trofejí ve výkladní skříni Potravin na náměstí K. Gottwalda a výstavu k historii hranické házené v novém výstavném sále JKP na třídě 1. máje. Výstavu shédli kromě mnoha příznivců též představitelé okresních i městských stranických, státních a společenských orgánů a organizací.

V sobotu 19. září pak proběhl na stadionu házené sportovní den, kde se v mistrovských soutěžích představila prakticky všechna družstva oddílu včetně staré gardy ze sedmdesátých let v zápase se svým bývalým velkým soupeřem Baníkem Karviná.

Večer pak byla uspořádána v kulturním domě HCV zábava pro bývalé i ny-nější házenkáře a všechny příznivce hranické házené. Všechny uvedené akce se těšily mimořádnému zájmu veřejnosti a znova dokumentovaly široké zázemí, které hranická házená má.

Dr. Jaroslav Strnad

Prvoligové družstvo mužů v r. 1974.

Nahoře zleva: Vilímek, Slezák, Žurman, Strnad, Králík J., Králík F.,
dole: Doležálek, Hasoň, Študent, Vala, Sameliak, Krčmář Z.

Družstvo mužů hrající národní ligu v r. 1982.

zleva nahoře: Mrkvica, Těšík J., Vilímek, Novák, Spáčil, Urban,
uprostřed: Žabka, Žoch, Honajzer, Rebenda, Těšík P., Krejčí,
dole: Hrouzek, Stípek.

Protihabsburský odboj na Hranicku (K 360. výročí exekuce v Hranicích)

Do doby, kdy se rozhodovalo, zda ve středu Evropy bude nadále trvat stavovská monarchie, nebo feudální panovnický absolutismus, se nezapomenutelně vepsalo i srdce Moravské brány — Hranice.

Do povstání bylo město strženo již v r. 1619, kdy se jeho vrchnost, Václav Mol z Modřelic, stal jedním z moravských direktorů. I když jako vrchnost nebyl v poměru k poddaným vrchností právě nejmilostivější a také privilegia obou měst panství Hranic i Drahotuš hleděl spíše omezit, než rozhojit, šla obě tato města se svou vrchností do povstání. Vedl je k tomu reakční protiměstský ráz protivníkovy politiky i společný moment ideologický. Obě města byla, podobně jako vrchnost, luterská a Hranice byly dokonce jedním ze správních středisek moravského luterství. Svůj vliv tu však měli i Bratří. Na panství měli sbory v Hranicích, Drahotuších, přechodně i v Podhoří, a pokusili se organizačně zachytit i v Olšovci. V jejich rukách se v r. 1620 nalézala i hranická městská správa.

Po bělohorské katastrofě se Mol uchýlil na hranický zámek. Marně skládal nádeji do akcí valašských povstalců, marně podepisuje s Hranicemi, Drahotušemi, Lipníkem i šlechtou Hranicka a Lipenska supliku saského kurfiřtu do Drážďan i univerzitě ve Vitemberku za zachování při luterství. V květnu r. 1621 byl zatčen a spolu s jinými uvězněn v Olomouci. Ve městě i okolí zatím surově řádilo španělské vojsko.

Na podzim r. 1621 se však zdálo, že se situace radikálně změnila. Došlo ke známé akci markraběte Krnovského a Valachů, vedených Janem Adamem z Víc-kova, kteří 22. září r. 1621 obsadili Hranice, kde pobili císařskou posádku. O několik měsíců později obsadili též Lipník s Helfštajnem. Ve vojsku se objevila nejen drobná šlechta z Hranicka, která se před nedávnem zachraňovala útěkem, ale i vůdčí osobnosti povstání Ladislav Velen z Žerotína a Jindřich Matyáš z Thurnu. Velmi aktivní roli sehrál tehdy mezi povstalci i fojt z Bělotína, jedna z čelných postav protihabsburského odboje na Hranicku.

Zradou sedmihradského vévody Bethlena byla tato akce nakonec neúspěšná. Povstalci byli nuceni vyklidit pozice a hranicko-drahotušské panství bylo spolu se sousedním panstvím lipenským darováno typickému reprezentantu protireformace Františku, kardinálu Ditrichštejnovi, v březnu r. 1622.

Nová vrchnost bezodkladně přikročila k protireformačním opatřením. Z panství, na němž za nové války s Bethlenem řádilo ubytované polské vojsko, byli vy-povězeni luterští i bratrští kněží a nová vrchnost nutila měšťany, drobnou šlechту i poddané pomocí jezuitské misie k přestupu. Za návštěvy Hranic v r. 1623 zakročil dokonce Ditrichštejn ve své protireformační horlivosti osobně. Vesnické fojty, kteří ho suplikou žádali o zachování náboženské svobody, dal uvrhnout do vězení a dva z nich dokonce osobně inzultoval.

Bezohledná rekatolizace, nerespektování dosavadních privilegií a svobod, i řádění císařského vojska, stínilo poddané, měšťany i drobnou šlechtu do jednotné fronty. Když během roku 1626 vpadlo na Moravu vojsko, vedené známým Mansfeldem, bylo na celém panství přivítáno jako osvoboditel. Hraničtí měšťané mu 21. října 1626 otevřeli brány a císařská posádka byla donucena ke kapitulaci. Podobně jako sousední Drahotuše a vsi panství, přispělo město vojsku peněžitou sbírkou a řada měšťanů do Mansfeldova vojska dokonce vstoupila. Vření zasáhlo i sousední panství lipenské, ale jeho středisko Lipník spolu s Helfštajnem, opatřené císařskými posádkami, útoku odolalo. Působila tu nedávná zkušenost z r.

1621, kdy byl Lipník trestán za spoluúčast na akci markraběte Krnovského, a patrně i příklad primátora Zikmundka, jenž se z bývalého luterského horlivce změnil na oporu nové vrchnosti.

Opětovná Bethlenova zrada a protiútok císařské armády Valdštejnovy přinesl povstalým Hranicím katastrofu. Opuštěny od mansfeldské posádky se sice pod vedením bělotínského fojta rozhodly pro zoufalý odpor, ale 11. 7. 1627 byly dobyty císařským vojskem. Fojt zahynul při obraně města patrně sebevraždou, řada měšťanů platila za svůj odpor krví. 16. října r. 1627 bylo z kardinálova rozhodnutí město potrestáno krvavou exekucí. Jí padlo za oběť celkem 12 osob, především starší purkmistr Adam Burkeš a měšťan Lukáš Kremz, kdysi panský kuchař a fojtův zástupce při obraně města. Vykrváceli na hranickém náměstí, jak podnes hlášá pamětní kámen s nápisem. V exekuci se pokračovalo za tzv. Horní branou u šibenice. Na ní dokonali čtyři rebelantští žoldnéři, kteří utekli z Helfštajna. Svůj konec tu našli bělotínský purkmistr Pavel Jan a nejdecký fojt Váňa, jejichž popravě musili přihlížet poddaní z panství. Stat tu byl i polesný Martin Myška, který odmítl nabízenou milost, a dva chlapci, z nichž jeden zastřelil císařského trubače, jenž vyzýval město ke vzdání, a druhý údajně radil k rozhození Helfštajna prachem. Utopení v koši byla potrestána i jedna z hranických žen. Řada dalších provinilců byla pokutována i jinak trestána majetkovými konfiskacemi. Kardinál potrestal Hranice i Drahotuše ztrátou privilegií, fojtové ve všich panstvích byli potrestáni ztrátou svých privilegií a svobod, konfiskací poloviny jmění a na všecky musili půl roku pracovat při zámku v Hranicích v železech. Fojtství v Bělotíně změnila vrchnost na panský dvůr. Teprve v r. 1629 vrátil kardinál Hranicím i Drahotuším privilegia i když v okleštěné formě.

Pro protihabsburský odboj na Hranicku je charakteristická jednotná fronta poddaných, měšťanů i drobné šlechty. To dává odboji pokrokový ráz a činí z něho světlou kapitolu v dějinách Hranicka i když celá akce skončila neúspěšně.

PhDr. Ivan Krška

Literatura: B. Indra, Odboj města Hranic 1620—1627 a jeho potrestání, Olomouc 1940.

K ŽIVOTNÍMU JUBILEU PhDr. BOHUMÍRA INDRY

Významného životního jubilea sedmdesáti pěti let se 17. října 1987 dožívá dlouholetý spolupracovník našeho Zpravodaje PhDr. Bohumír Indra. Rodák z Hněvotína zakotvil od mladých let v Hranicích, kde v letech 1923–31 studoval na gymnázium. Po vykonání odborných učitelských zkoušek pedagogicky působil jako odborný učitel v Rajhradě, Hranicích a v Lipníku nad Bečvou. Vysokoškolské studium ukončil na filozofické fakultě brněnské univerzity v r. 1947 a tamtéž dosáhl v r. 1950 doktorátu filozofie. V letech 1947–1949 působil na gymnáziu v Lipníku nad Bečvou a 15. 1. 1949 nastoupil do tehdejšího Krajského (dnes Státního oblastního) archivu v Opavě.

Jeho řízením byl pověřen v r. 1955 a funkci ředitel vykonával do poloviny roku 1978. Do r. 1979 vykonával též funkci člena redakční rady Sborníku archivních prací, Vědecké archivní rady ministra vnitra a člena československo-polské historické komise při ČSAV.

Jubilant je znám bohatou a mnohostrannou činností. Ve Státném oblastním archivu se věnoval dokončení rekonstrukce archivních fondů, které byly těžce narušeny válečnými událostmi a už v r. 1952 prosadil vydávání nejvýznamnějších zpracovaných inventářů a katalogů historických i novějších archivních fondů tiskem. Řadu z nich sám zpracoval, další pak byly vydány za jeho redakce v ediční řadě Inventáře a katalogy fondů Krajského (Státního) archivu v Opavě. Za jeho vedení bylo prosazováno systematické zpracovávání a zpřístupňování archivních fondů jako základní úkol archivářské práce. Kromě publikovaných inventářů a katalogů byla proto vydána i další řada pomůcek jako Místopisný rejstřík Severomoravského kraje, seznamy pozemkových knih, matrik, Karolinský katastr aj. Pro informaci denního tisku, rozhlasu, televize, archivů, muzeí aj. byly v r. 1967 jubilantem založeny dvakrát ročně vycházející Informace Severomoravského Státního archivu v Opavě, pro informace o nově zpracovaných archivních fonduch, jejich rozsahu, obsahu a možnosti využití pro studie z dějin archivu, publikaci soupisů atd. byla pak v následujícím roce založena ediční řada Sborníků Státního archivu v Opavě, v níž je po pětiletých lhůtách stále pokračováno. Podotýkáme, že první tři sborníky byly připraveny a uspořádány jubilantem. Téhož roku pro usnad-

nění heuristické práce vlastivědných pracovníků, archivů, muzeí, studentů vysokých škol aj. jím byla založena Bibliografie historickovlastivědné literatury Severomoravského kraje, v jejímž vydávání archiv v pětiletých lhůtách rovněž pokračuje. Pro krajskou komisi regionálních dějin při KV KSČ v Ostravě byla z Indrovym iniciativy připravena a vydána řada tématických soupisů materiálů, bylo spolupracováno na jí vydávaných publikacích i na výstavách v Ostravě, ve Slezském muzeu v Opavě a jinde. Při výčtu Indrovym archivářské práce nelze pomítnout, že rovněž provedl v letech 1970–1978 soupis bohemik v polských archivech Horního a Dolního Slezska a již jako důchodce v letech 1978–1984 uspořádal a zpracoval inventář významného fondu pro dějiny poddanství, tzv. Urbární komisi slezskou.

Historickovlastivědné práci se Indra věnuje od studentských let, kdy začal publikovat historickovlastivědné články v Záhorské kronice, kde v letech 1945–1950 byl též členem redakční rady tohoto časopisu. Dále publikoval v Našem Valašsku, ve Vlastivědném věstníku moravském, v Časopise Vlasteneckého muzejního spolku v Olomouci a ve Slezském sborníku. V současné době pravidelně publikuje v Časopise slezského muzea v Opavě, ve Vlastivědných listech Severomoravského kraje, ve Vlastivědném sborníku okresu Nový Jičín a pochopitelně též v našem zpravodaji. Celkem vedle prací z oboru archivnictví otiskl více než 300 vlastivědných statí, převážně z období feudalismu a raného kapitalismu. Indrovym články a studie se dotýkají topografie a regionální historie našeho kraje, politických a hospodářských dějin, sociálních poměrů venkovského lidu zvláště v pobělohorském období, počátků dějin dělnického hnutí i literární tvorby v období reformace. Zvláštní pozornost zasluhují studie věnované výtvarným a hudebním dějinám Severomoravského kraje. Veškeré jeho práce jsou přínosem a čtenáře seznamují s mnoha dosud neznámými fakty.

Nelze také opomenout jeho zásluhy pokud jde o dějiny našeho města a jejich zpracování. Indrovym články a studie z minulosti Hranic jsou podloženy dlouholetním studiem archivních materiálů měst Hranic a Lipníka n. B. a jeho prvými pořádacími pracemi v archivu města Hranic, který v letech 1942–1949 spravoval. Uvážíme-li, že jubilant k dějinám našeho města důkladně prostudoval též archivní materiály uložené ve Státních oblastních archivech, lze ho právem označit za nejlepšího soudobého znalce dějin našeho města. Zvláště je tu třeba vyzvednout dvakrát vydaného průvodce po Hranicích, studii „Odboj města Hranic 1620–1627 a jeho potrestání“ a zejména studii „Rozvoj města v 15. a 16. století do třicetileté války“ v prvním dílu dějin našeho města vydaném v r. 1969. Veřejnosti se tu poprvé dostalo do rukou důkladně zpracování dějin města a známé hranické rebelse, jenž skončila krvavou exekucí 16. 10. 1627. Obě studie konečně očistily minulost města od omyleů, jichž se ve svém zpracování dějin města dopustil J. H. A. Gallaš a které, žel ještě v našem století, pronikly nejen do historickovlastivědné literatury, ale dokonce i do historické beletrie, čehož dokladem je Kramolišův román „Za bouře a blesků“. Velmi cenná je rovněž edice „Paměti drahotušských kronikářů 1571–1911“ z r. 1947 (spolu s dr. A. Turkem), která obohatila nejen dějiny našeho města, ale široký region Moravské brány o celou řadu nových poznatků.

V našem Zpravodaji nás jubilant seznamuje s topografií města Hranic a historií lázní Teplic nad Bečvou, s kulturní minulostí a kulturním životem města (jubilantovou zásluhou jsme se např. dozvěděli, kde v r. 1852 bydlil v Hranicích B. Smetana), s hranickými kronikáři, s historií hranických lékáren a pošty, s hranickými výtvarníky v minulém století, hranickými tiskárnami apod. Články jsou důležitými příspěvky ke zpracování dějin našeho města v minulém století a jsou mu též průpravou k vyličení dějin města od třicetileté války do r. 1848, na nichž náš jubilant pracuje.

Přejeme mu závěrem hodně pevného zdraví, neutuchající elán do další práce nejen na úseku dějin našeho města, ale i široké oblasti Severomoravského kraje, a ze srdce se těšíme na jeho další příspěvky do našeho zpravodaje.

PhDr. Ivan Krška

Životní jubilea v měsíci říjnu 1987 občanů našeho města

75 LET:

Tajslerová Terezie, Hranice, Hakenova 1035
Boháček Josef, Hranice, Jaselská 1611
Gogela Jan, Hranice, Hromůvka 1521
Lasáková Alžběta, Hranice, Fierlingerova 1261
Horák Karel, Hranice, Hálkova 12
Látalová Božena, Hranice, Alešova 844
Šenk František, Hranice, Vecká 76
Fraisová Anna, Teplice nad Bečvou 70
Losert Josef, Uhřínov 17

80 LET:

Slánská Jiřina, Hranice, 1. máje 1279
Lüftnerová Žofie, Hranice, Hromůvka 1519
Hanzelka Adolf, Hranice, Sklený kopec 1224
Lauš František, Hranice, Jungmannova 1805
Hlavicová Anna, Hranice, J. z Poděbrad 1266
Zdařilová Anežka, Hranice, Olšovec 74
Pavlištík Eduard, Hranice, Středolesí 1

85 LET:

Martoch Josef, Hranice, Havlíčkova 1104

90 A VÍCE LET:

Cahelová Hedvika, Hranice, Jungmannova 1805 — 90 let

Sbor pro občanské záležitosti při radě MěstNV přeje všem jubilantům pevně zdraví a hodně životní pohody.

P o d ě k o v á n í

Děkuji touto cestou panu **Cadrovi**, Hranice, Gottwaldovo nám., paní Vilímkové — zdravotní sestře v dětském středisku a paní Elišce Novákové — zdravotní sestře v psychiatrické ambulanci, kteří dne 25. 8. 1987 zachránili mého jedenáctiletého vnuka před utonutím v řece Bečvě.

Jan Kunovský

ŽELEZNIČÁŘI INFORMUJÍ

K významným podnikům našeho města patří také Československé státní dráhy a jejich dopravní uzel železniční stanice Hranice na Moravě. Se svými 162 zaměstnanci, zajišťuje přepravní potřeby všech podniků města včetně vývozních. Za I. pololetí se jim podařilo splnit potřeby hlavního přepravce HCV Hranice na Moravě, kterému umožnily naložit za toto období 290 tis. tun zboží a splnit tak nakládku na 114 %. Za I. pololetí se našim železničářům podařilo také vyrovnat většinu rozhodujících ukazatelů plánu, které ještě po I. čtvrtletí vykazovaly skluz (GVD výchozích osobních vlaků, statické vytížení, pohybové normativy ap.). Nepodařil se však splnit, ale jen částečně snížit ukazatel — celková nakládka a odjeté vozy — ovšem z důvodů, které samotní pracovníci stanice nemohli ovlivnit.

Značná pozornost je věnována také osobní dopravě a na úseku kultury cestování je dosahováno vysoké úrovně, která je v rámci provozního oddílu Přerov velmi hodnocena. Za I. pololetí 1987 zde bylo vypraveno 347.557 osob, které zaplatily za jízdné 2,479.557 Kčs (v loňském roce v I. pololetí bylo vypraveno 203.930 osob). Velký nárůst byl zaznamenán v prodeji místenek. Za I. pololetí 1987 bylo vydáno 8.546 místenek, v loňském I. pololetí 5.991, což představuje zvýšení téměř o jednu třetinu, ačkoliv se přiděl místenek pro stanici Hranice n. M. nezvýšil.

Rozhodující změna, která se dotkne hranické cestující veřejnosti, nastala v této oblasti dne 28. září, kdy byl zaveden do praxe „automatický rezervační systém ARES“. V tomto systému bude možno zajistit si místenku nejdříve 30 dnů a nejpozději 8 dnů před odjezdem vlaku. Rezervovat si místenku bude možno pouze osobně u příslušné výdejny (nelze např. telefonicky). Cestující si bude moci vybrat místo (dveře, okno, směr jízdy) druh kupé (kuřák, nekuřák) a vozovou třídu. V případě kladného vyřízení rezervace obdrží cestující zdarma doklad o rezervaci a nejpozději 7 dnů před odjezdem vlaku si místenku odeberete. Není-li místenka v této hůtě odebrána, nárok na ni zaniká.

Důležité je, že si cestující bude moci v Hranicích zakoupit i místenku z kteříkoliv železniční stanice ČSD, ve které je terminál a kde je příslušný rychlík zařazen (např. na rychlíky z Prahy). Rovněž místenku si může vyzvednout v kteříkoliv stanici, která terminál vlastní bez ohledu na místo první rezervace. Předem neobjednanou místenku lze zakoupit, pokud je, nejpozději 15 minut před odjezdem vlaku. V budoucnu se uvažuje na tento rezervační systém napojit i prodej lehátkových a lůžkových lístků, který by se tak opět vrátil od Čedoku k ČSD. Bude-li celé zařízení bez technických chyb, myslím, že se máme od října u našich železnic na co těšit.

Opp

Zemřelí občané našeho města v měsíci srpnu 1987

Bolková Františka, Hranice, Olšovec 51, nar. 29. 11. 1909
Christelová Milada, Hranice, J. z Poděbrad 1275, nar. 26. 5. 1915
Bednarská Žofie, Hranice, Havlíčkova 406, nar. 11. 5. 1911
Sedláčková Helena, Hranice, Rezkova 1669, nar. 26. 12. 1903
Matuška Jan, Hranice, Hakenova 860, nar. 24. 8. 1929
Čepica Jan, Hranice, Potštátská 611, nar. 7. 12. 1927
Novák František, Hranice, Drahotuše, Nádražní 249, nar. 5. 11. 1909
Kremlová Julie, Hranice, Sovětské armády 253, nar. 7. 2. 1921
Hümerová Božena, Hranice, Velká 110, nar. 16. 9. 1904
Pecníková Marie, Hranice, Rezkova 1674, nar. 10. 3. 1892
Štastný Augustin, Hranice, Gottwaldovo nám. 12, nar. 29. 10. 1906
Yeverka Jan, Hranice, Jungmannova 1805, nar. 21. 2. 1900
Klouček Vladimír, Hranice, Drahotuše, Hranická 257, nar. 12. 1. 1903
Dokládalová Ludmila, Hranice, Struhlovsко 1413, nar. 8. 9. 1921

Čest a věčná památka všem zemřelým !

PROGRAMY SK ROH

- čtvrtok 1. 10.
sál LŠU
19.30 hod.
- I. abonentní koncert Kruhu přátel hudby
zasl. umělec **Bohumil SMEJKAL** — housle
Jiří Novotný — housle
Marcela Braunerová — klavír
Na programu: J. S. Bach, C. Tessarini, J. M. Leclair, J. Suk, B. Bartók, V. Novák
- pátek 2. 10.
sál SK ROH
8.30 a 10 hod.
- akce v systému MaK — pro 6. třídy ZŠ
BAJKY
ostravská skupina Kulinárium
- pondělí 5. 10.
sál SK ROH
8.15 a 9.15 hod.
- akce v systému MaK — pro 7. a 8. třídy ZŠ
DEJ ŠANCI MÍRU
koncert ostravské skupiny Atény
- pondělí 5. 10.
sál SK ROH
na tř. 1. máje
19.00 hod.
- přednáška pro mládež
CÍRKEVNÍ POLITIKA V SOUČASNÉM SVĚTĚ
Církevní zákony, náboženské organizace a společnosti
- pondělí 12. 10.
sál SK ROH
19.30 hod.
- akce Klubu mladých
ZA UPÝRY DO TRANSYLVÁNIE
Zábavný a poučný program Michala Brumlíka a Ivana Mackeho, dvou sběratelů dosud neobjasněných světových záhad. V září loňského roku se u nás uskutečnil jejich program o Lochnesské příseře. Tentokrát se s nimi můžete vydat „za upíry do Transylvánie“. Program je doplněn diapozitivy a filmem.
- neděle 18. 10.
sál SK ROH
15.00 hod.
- TANEČNÍ DISKOTÉKA**
uvádí Vojta Janiček
- úterý 20. 10.
sál SK ROH
8.15 a 9.45 hod.
- akce v systému MaK — pro 3. a 4. třídy ZŠ
APRÍLOVÁ ŠKOLA
hrají členové Divadélka z kufru z Ostravy
- úterý 20. 10.
sál SK ROH
17 a 20 hod.
- KŘESLO PRO FILM**
Vyprávění národního umělce Vladimíra Menšíka o filmu. Dále účinkují Roman Horák a Gala Macků střídavě s Markétou Johnsonou nebo Hanou Sukovou, kteří za doprovodu komorního kvarteta připomenou oblíbené písničky z českých filmů.
- neděle 25. 10.
sál LŠU
19.30 hod.
- II. abonentní koncert KPH
ODKUD PŘICHÁZÍ HUDBA
večer hudby a poesie v nastudování
Nory Grumlíkové — housle
Gabriely Vránové — umělecký přednes
Jaroslava Koláře — klavírní doprovod
Na programu je hudba B. Martinů, O. Flosmana, A. Dvořáka a verše J. Seiferta a V. Nezvala.

pondělí 26. 10.
sál SK ROH
na tř. 1. máje
19.00 hod.

Přednáška pro mládež
ČLOVĚK JAKO STVORITEL A NIČITEL PŘÍRODY
Střed člověka s přírodou, ekologické vazby v přírodě a důsledky jejich porušování, postupné změny vztahu člověka k přírodě. Hovoří lektor SA Přerov.

středa 28. 10.
sál SK ROH
19.00 hod.

Akce Klubu mladých
JDEME DO HOR
Povídání o lezení po horách a o horách samotných, doplněné diapozitivy a písničkami.

čtvrtek 29. 10.
sál SK ROH
8.30 a 10 hod.

Akce v systému MaK — pořad pro MŠ
ŽENICH PRO ČERTICI
Klasické pohádkové představení členů divadelního souboru SD Olomouc.

18. — 30. 10.
výstavní síň
SK ROH na tř.
1. máje denně
9.00—17.00 hod.

Výstava fotografií
MILANA SANETŘÍKA

Změna programu vyhrazena.

Předprodej vstupenek v kanceláři SK ROH, telefon 20 74!

Na listopad připravujeme:

24. 11. — Písničkář Jiří Dědeček
sál SK ROH

25. 11. — ORCHESTR V. HYBŠE, N. Urbánková, P. Bartoň, M. Frýba.
sokolovna Hostem pořadu bude Luděk Munzar, možná Jana Hlaváčová.

Výstava fotografií Milana SANETŘÍKA

bude již čtvrtou výstavou v nové výstavní síni Sdruženého klubu ROH na tř. 1. máje. Tentokrát bude vystavovat člen fotokroužku SK ROH ing. Milan Sanetřík. Jeho fotografické umění není Hranicím neznámé, neboť vystavoval již několikrát, většinou společně s dalšími členy fotokroužku. Jeho fotografie se také objevují na stránkách našeho Zpravodaje.

Ing. Milan Sanetřík patří k nejstarším, ale také k nejagilnějším členům fotokroužku. Z jeho podnětu organisiuje SK ROH v Hranicích celostátní fotografickou soutěž, která dosud nesla název „Lesy musí žít“ a která je pro příští rok tématicky rozšířena a jmenuje se EKOFORUM 88. Na její přípravě a průběhu se aktivně podílí nejen on, ale i další členové fotokroužku. Jde o velmi náročnou akci, která je již trvale s osobností Milana Sanetříka spjata.

Před necelými dvěma léty vystavoval Milan Sanetřík kolekci ze své tvorby ve Frenštátě pod Radhoštěm. Na propagačním letáku této výstavy jsem četla, co prozradil frenštátským pořadatelům o své umělecké práci: „Během své fotografické činnosti jsem se nevyhýbal žádným námětům ani žánrům, velmi mě lákaly reportáže ze zahraničních cest. Postupně jsem však přecházel od čistě dokumentární, realistické fotografie k fotografii abstraktní a k fotomontáži. Jíž od let studií jsem velkým čitatelem poesie a té se snažím přiblížit i ve fotografii, a to jak vyhledáváním poetických námětů, tak zpracováním určitého scénáře, podloženého versem. Jako prostředek rád uplatňuji barvy, které abstrahuji, a různé formy montáže. Proto také úmyslně nedávám fotografii názvy. Jsem přesvědčen, že fotografie má hovořit sama svým obsahem, myšlenkou nebo technickým prostředkem, nikoliv daným názvem“.

Výstava z fotografické tvorby Milana Sanetříka se tenkrát ve Frenštátě pod Radhoštěm setkala u návštěvníků s úspěchem. Předpokládám, že nejinak tomu bude i v našem městě. Výstava bude otevřena denně od 9.00 do 17.00 hod. v období od 18. do 30. října t.r. v nové výstavní síni.

EH

ODKUD PŘICHÁZÍ HUDBA

Informace ke koncertu KPH

NORA GRUMLÍKOVÁ — hraje na housle již od dětství u prof. Jindřicha Felda a prof. Jaroslava Pekelského. Její studijní a umělecké výsledky jí zajistily zahraniční stipendium v Bruselu u prof. Carlo van Neste. Mladá houslistka si přivezla nejen nové interpretační poznatky, ale i medaili Mezinárodní společnosti Eugena Ysaye. Své vynikající interpretační schopnosti uplatňuje nejen sólisticky, ale působí i pedagogicky jako profesorka houslové hry na pražské konzervatoři. Od r. 1961 spolupracuje doma i v zahraničí s klavíristou Jaroslavem Kolářem, s nímž slavila úspěchy v řadě evropských zemí i v zámoří.

JAROSLAV KOLÁŘ — je reprezentantem střední generace našich pianistů. Studoval na pražské konzervatoři a již během studia budil pozornost svými mimořádnými uměleckými výkony. V roce 1958 získal I. cenu v soutěži pořádané pražskou AMU. S houslistkou Norou Grumlíkovou založil sonátové duo, které dosáhlo vynikajících úspěchů doma i v zahraničí, např. v Japonsku, Číně, Kanadě a v řadě evropských zemí. Spolupracuje též s komorním souborem Tri musici, který bude v Hranicích v listopadu t. r. V současné době doprovází našeho vynikajícího houslistu Ivana Ženáteho.

GABRIELA VRĀNOVÁ — po absolvování divadelní fakulty JAMU v Brně nastoupila do prvního angažmá ve Státním divadle Ostrava. Krátce na to odešla do Prahy a je dlouholetou členkou uměleckého souboru Vinohradského divadla. Našim divákům je známa z mnoha filmů a televizních inscenací.

V pásmu hudby a poesie „Odkud přichází hudba“ zazní v interpretaci uvedených umělců díla Bohuslava Martinů, Leoše Janáčka, Oldřicha Flosmana, Antonína Dvořáka a verše Jaroslava Seiferta a Vítězslava Nezvala.

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

3.—5. 10.	Anděl s dáblem v těle Česká komedie, mládeži nepřístupná
6.—9. 10.	Zub za Zub Detektivní film NSR, mládeži nepřístupný
10.—12. 10. 12. 10. jen v 19.30 hod.	Přátele bermudského trojúhelníku Tři povídky o tom, jak mizí lidé a věci. Český film. Nevhodný do 12 let.
12. 10. v 17.00 hod.	Doktor Jekyll a pan Hyde pro členy Klubu přátel sovětských filmů. Příběh vědce, který se stal obětí svého objevu, podle literární předlohy R. L. Stevensonova.
13.—16. 10.	Jestřábí žena Legenda o lásce, která zlomila kletbu. Americký film, nevhodný do 12 let
17.—19. 10.	Únos aut Bláznivá komedie NSR o zlodějích luxusních aut, mládeži nepřístupná
20.—23. 10.	Okamžik záblesku Série vražd, které zapříčinil nález vraku. Americký film, mládeži nepřístupný
24.—26. 10.	Starci na chmelu Starší český muzikál, nevho dný do 12 let
27.—30. 10.	Utekajme, už ide Komedia o lidském štěstí, indické magii a manželské nevěře. Slovenský film, nevhodný do 12 let
31. 10.—2. 11.	Pekelný vlak Francouzský film, mládeži nepřístupný

Začátky představení v 17.00 a 19.30 hodin.
Změna programu vyhrazena.

Filmy pro děti — každou sobotu v 15.00 hod.

3. 10.	Malý Muck barevná pohádka NDR
10. 10.	Šedý lupič Příběh vlka lupiče a odvážných chlapců. Sovětský film.
17. 10.	Třetí princ Český film podle pohádky K. J. Erbena
24. 10.	V začarovaném lese O cestě, která zavedla jednu holčičku do světa pohádek. Rumunský film.
31. 10.	Pes v zásuvce O klukovi, který připravoval dospělým plno překvapení. Bulharský film.

Filmy pro mládež — každou neděli ve 14.30 hod.

4. 10.	Tři válečníci Dobrodružství indiánského chlapce, který poznal pevná pouť rodových tradic. Americký film.
11. 10.	Housata O holkách, které jsou všechny stejné a každá jiná. Český film.
18. 10.	Policejní nebo rošták J. P. Belmondo v titulní roli francouzské kriminální komedie.
25. 10.	S tebou mě baví svět Komedie o mužích, kteří se dokázali vyhnout manželským povinnostem. Český film.

Představení pro školní družiny — každé úterý a středu ve 13.30

6.—7. 10.	Tygřík a slunečnice Výprava do světa pohádek, napětí a dobrodružství. Sovětské pásmo.
13.—14. 10.	Sněhová vločka O sněhové vídle, která láskou dokázala získat srdce. Sovětská pohádka.
20.—21. 10.	Hurvínek to zařídí Neobyčejné příběhy známých a neznámých hrdinů. České pásmo
27.—28. 10.	O Matyldě s náhradní hlávou Šest chvílek napětí a humoru. České pásmo.

Kino MÍR v Drahotuších

2. 10. v 19.30	Gappa Japonský fantastický horror.
4. 10. v 16.30	Sexmisse Polská sci-fi o světě, v němž chybí mužské geny.
5. 10. v 19.30	Bouřlivé víno Český humorně laděný film o lásce a mnohem jiném.
7. 10. v 19.30	Jako jed Česká komedie o sladkých jedovatostech nenadálé lásky
9. 10. v 19.30	Fantomas kontra Scotland Yard Další dobrodružství při pronásledování záhadného zloducha.
11. 10. v 16.30	Angelika a král Další z příběhů krásné markýzy
12. 10. v 19.30	Karate po polsku Polský psychologický film o muži, který porušil sportovní zásady.
13. 10. v 16.30	Poklad na Stříbrném jezeře Západoněmecký barevný western.
14. 10. v 19.30	Chobotnice z II. patra ... aneb co všechno si lze přivézt z dovolené. Český příběh o záhadné myslící hmotě.
16. 10. v 19.30	Operace mé dcery Český dramatický film o jistotách a pochybnostech lásky.
19. 10. v 19.30	
21. 10. v 19.30	Moji přátelé II. Italská komedie
23. 10. v 19.30	Velmi důležitá osoba Satirická komedie o muži, který chtěl být potrestán a byl povýšen.
25. 10. v 16.30	
26. 10. v 19.30	Bostoňanky Film Velké Británie o milostném zrání mladé dívky.
28. 10. v 19.30	
30. 10. v 19.30	Honba za dolary Maďarská kriminální komedie plná zmatků a falešných bankovek.
1. 11. v 16.30	
2. 11. v 19.30	

Pohádky pro děti — každou neděli ve 14.30 hod.

4. 10. **O kocourovi Mikešovi**
Česká klasická pohádka
11. 10. **Pes v zásuvce**
Bulharský film o klukovi, který připravoval dospělým mnohá překvapení.
18. 10. **Sněhová vločka**
Sovětská barevná pohádka.
25. 10. **Příběh o dobrém mládenci**
Mongolská barevná pohádka
1. 11. **Kouzelný pavouk**
Maďarská barevná pohádka z říše pavoučích sítí.

Představení pro školní družiny — každou středu ve 13.30 hod.

7. 10. **Pohádka o pejskovi a kočičee**
České barevné pásmo
14. 10. **Kocourek Petřík**
Švédská barevná pohádka
21. 10. **O Matyldě s náhradní hlavou**
Šest českých pohádek plných napětí a humoru
28. 10. **Po stopách Bartka**
Polský film o dětech, které chránily oblíbeného jelena před pytlákem.

JAK SE MĚNÍ TVÁŘ NAŠEHO MĚSTA

tř. 1. máje před výstavbou — obecní dvůr a restaurace Slámaček

tř. 1. máje po výstavbě

Foto Čestmír Novotný

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou. — Vydařáv Sdružený klub ROH
v Hranicích. — Tisknou MTZ Olomouc, provoz 12, Leninova 21. — Cena Kčs 2,—
Tisk povolen pod č. o 380820686.